

FARIDA KHALAF
ANDREA C. HOFFMANN

Povestea Faridei

Fata care a învins ISIS

editura rao

ca tânăra să poată rămână singură. Continuăm abia când ne dă de veste că este din nou în regulă. Ne facem drum printre amintiri cu rigurozitate, un pas dureros după altul.

Nici eu nu scap fără urmări de teroarea din povestea ei și de durerea pe care o provoacă povestitul: datorită descrierilor ei detaliate îmi pot imagina cu mult prea bine acea lume întunecată. În curând, sunt și eu chinuită pe timp de noapte de coșmaruri. Vise în care văd înaintea ochilor imaginile scenelor pe care ea a trebuit să le trăiască și să le suporte. Farida simte că sufăr alături de ea și am impresia că își găsește un pic de consolare în mine.

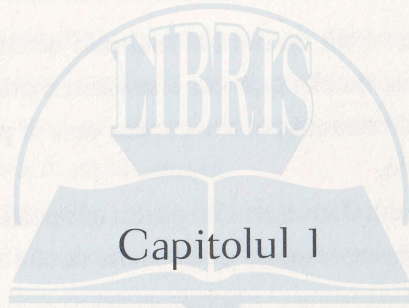
După câteva zile dispoziția i se schimbă. Povestitul a răscolit-o pe interior, dar a și pus în mișcare, în același timp, un proces de curățire: acum se străduiește să își amintească din nou trăirile și să le reevalueze. Încerc să o sprijin mereu în acest sens: subliniez mereu că, în ochii mei, este o eroină care a dat dovadă de cel mai mare curaj. Atunci Farida radiază de fericire. Îi surâde acest gând. Însă într-un mediu în care i se sugerează mereu că trebuie să-i fie rușine de ceea ce i s-a făcut, îi este greu să-l accepte. Fata care a învins Statul Islamic se luptă cu sine însăși. Se luptă să-și accepte evenimentele înfiorătoare ca parte a trecutului ei și să meargă, în ciuda lor, cu capul ridicat prin viață.

Va fi nevoie de timp. Dar știu cu siguranță că Farida va câștiga și această luptă. O voi ajuta să o facă, pentru că e o mare onoare pentru mine.

ANDREA C. HOFFMANN

CUPRINS

Prolog.....	7
Capitolul 1. Lumea noastră, așa cum a fost ea cândva.....	10
Capitolul 2. O ultimă vară frumoasă.....	23
Capitolul 3. Catastrofa.....	45
Capitolul 4. Piața de sclave din Rakka.....	81
Capitolul 5. În spațiul întunericului	113
Capitolul 6. La „copoi“	148
Capitolul 7. În tabăra militară	171
Capitolul 8. Evadarea din iad.....	209
Capitolul 9. Niciun acasă, niciunde	247
Epilog	272
Postfață.....	275

Capitolul 1

LUMEA NOASTRĂ, AȘA CUM A FOST EA CÂNDVA

Pe atunci locuiam în Kocho, un sat situat în câmpia din sudul lanțului muntos irakian Sinjar, cu o populație de 1 700 de locuitori. Primăvara, peisajul de acolo strălucește în toate culorile curcubeului: în jurul satului cresc numeroși copaci, flori și iarbă, prin care păstorii își mână cirezile. Vara, totul se veștejește din cauza căldurii, astfel încât plantele se ofilesc. De aceea, sătenii din împrejurimi au amenajat câteva iazuri, cu ajutorul cărora irigă câmpurile. Până și grădina noastră, care era înconjurată de un gard înalt, trebuia udată zilnic. Asta făcea parte din sarcinile mele: dimineța și seara luam un furtun, deschideam robinetul aflat pe terasă și stropeam cu apă toate plantele.

Aveam o grădină foarte frumoasă, în care creșteau duzi, migdali și caiși, iar în umbra lor erau legumele pe care mama le planta: zucchini, praz, vinete, cartofi, ceapă, salată și conopidă. În jurul terasei casei noastre, înfloreau diverse soiuri de trandafiri, care emanau, în special seara, un miros

înnebunitor. În anotimpul cald, mama, frații mei mai mici, Serhad, Shivan, Keniwar și cu mine ne petreceam aproape tot timpul în acest mic paradis, în timp ce tata și fratele meu mai mare, Delan, se bucurau de liniștea și de răcoarea de aici, ori de câte ori nu erau nevoiți să muncească.

Casa cu un etaj avea cinci încăperi: o bucătărie, o cameră de zi, dormitorul părinților mei, cel al fraților mei și al meu. Fiind singura fiică, aveam dreptul la un mic regat propriu. Cu toate acestea, adesea îmi pare rău că nu am surori – aș fi împărțit cu mare plăcere camera cu ele. În orice caz, aveam voie să-mi invit prietenele acasă, ori de câte ori doream. Prietena mea Evin și verișoara mea Nura veneau deseori în vizită. Nura și cu mine eram colege de clasă, iar Evin era mai mare ca noi cu câțiva ani și terminase deja școala. O invidiam pentru timpul ei liber, în vreme ce noi pritoceam îndelung, deseori chiar și după-amiezile, temele pentru acasă. Cu firea ei liniștită și echilibrată, Evin era pentru noi ca o soră mai mare.

Dintre frații mei, cel mai mult îmi plăcea de Delan. Ne petreceam mai tot timpul împreună și aveam multe pasiuni comune. Printre copacii din grădină jucam după-amiezile fotbal. Fratele meu mai mare m-a învățat să conduc, pe furiș, în munți. Fiindcă, din păcate, tata l-a învățat doar pe el și pe fratele nostru mai mic, Serhad. Nu credea că noi, fetele, trebuia să știm să conducem. Să faci un curs de șofat sau să îți iei permisul nu era ceva obișnuit la noi în sat.

Inițial, casa noastră ar fi trebuit să aibă două etaje. Așa o concepusese tata, atunci când o construise cu ani în urmă, împreună cu unchiul meu. Însă banii prevăzuți pentru ea se terminaseră foarte repede. Cu solda unui grănicer și cu ceva

bani obținuți din agricultură nu prea avea multe de făcut. În plus, tata insista ca toți copiii lui să meargă la școală. Pe scurt: mereu era câte ceva mai important de plătit decât ridicarea unui etaj. Și cu timpul ne-am obișnuit cu barele de fier și cu sârmele ce ieșeau din acoperiș. Multe case arătau astfel în Kocho: barele de fier arătau că îți puteai construi încă un etaj deasupra. Și vara, când era prea cald pentru a dormi înăuntru, scoteam saltelele pe acoperiș pentru a ne bucura de aerul proaspăt al nopții de acolo, de sus.

Oricum, mama privea situația extrem de pragmatic. Cândva prinsese sfori de acele bare și usca acolo rufe. O măsură pe care Delan și cu mine o consideram, firește, bine-venită. Totuși, am fost de mai multe ori muștruluiți zdravăn, când mingea noastră de fotbal murdară ateriza, în loc să o facă în poartă, printre cearșafurile curate, pe vremea când ele mai erau uscate în grădină.

Acum însă, printre bare, se găseau depozitate de o vreme încoace mai multe materiale și utilaje, printre care o betonieră și câțiva saci de ciment, pe care Delan le cumpăraseră din leafa lui de muncitor. Acesta intenționa să se căsătorească, iar pentru asta avea nevoie, firește, de o locuință în care să se mute cu viitoarea lui soție.

Însă mai avea nevoie și de o soție. Într-una dintre ieșirile noastre cu mașina la munte, mi-a mărturisit că o fată, de care el se îndrăgostise inițial, a fost nevoită să-l refuze. Părinții ei o promisese, din nefericire, unui alt bărbat și situația nu putea fi schimbată. Acum, Delan se străduia să o cucerească pe Zevin, o verișoară de-a noastră, care îmi era tare dragă.

– Mă voi ruga ca părinții ei să te accepte, i-am promis fratelui meu.

Căsătoria între verișori era considerată o legătură acceptabilă fiindcă se presupune că traiul între rude se petrece în deplină armonie.

În satele din împrejurimi locuiau în cea mai mare parte arabi musulmani. Se deosebeau de noi din toate punctele de vedere, nu doar din cel religios. Aveau alte deprinderi, alte tradiții și alte obiceiuri. Noi vorbeam kurdă, ei arabă. Și fiindcă noi, yazidiții, nu ne căsătorim decât în cadrul propriului nostru grup religios, nici nu avem vreun fel de legătură de rudenie în acele localități.

Însă aveam relații de prietenie și mai ales de afaceri cu musulmanii. Îmi amintesc că în Kocho veneau mereu negustori musulmani, pentru a face comerț cu fructe sau cu dulciuri. Acești negustori erau pentru noi, copiii, bine-veniți și chiar și adulții se bucurau de mărfurile lor.

Fiecare băiat din sat avea, în plus, un „naș“ musulman: acesta era cel care ținea copilul în brațe atunci când avea loc ceremonia circumciziei, sărbătoare la care se aduna de obicei întregul sat pentru a asista. De exemplu, atunci când fratele meu cel mai mic, Keniwar, a trecut prin această ceremonie, a fost purtat în brațe de un prieten musulman de-al tatei. Astfel, el a devenit oarecum „unchiul“ lui Keniwar, părintele lui spiritual. Și chiar dacă nu exista nicio legătură de rudenie între familiile noastre, nașul musulman și-a luat angajamentul de a-l ajuta în viitor pe copil și mai târziu pe bărbat, ori de câte ori va avea el nevoie. În același timp, se pecetluia astfel și legătura dintre familia yazidită și cea musulmană, în speță între tata și prietenul lui de altă religie.

Însă în ciuda unor astfel de alianțe, noi, yazidiții, nu ne bucuram de o reputație bună în rândurile musulmanilor.

Și o știam foarte bine. Mulți dintre ei nu se ascundeau să ne arate tot ce simțeau pentru noi: atunci când veneau în satul nostru, refuzau să mănânce din mâncărurile noastre. Se temeau că ar putea fi „murdărite“. Fiindcă noi punem însă mare preț pe ospitalitate, luam acest comportament ca pe un afront teribil. De ce aveau ei această părere despre noi este lucrul care îmi fusese în copilărie, de cele mai multe ori, de neînțeles.

Dar bătrânii din sat povesteau că așa era dintotdeauna.

– Istoria noastră este una a persecuției și a suferinței, îmi povestea bunicul.

Bunicul din partea tatălui meu locuia, așa cum se obișnuiește la noi, în casa de vizavi. Era un om în vârstă, demn, cu o mustață căruntă, care purta mereu haine albe tradiționale simbolizând puritatea.

– Cu toții ne-au persecutat: kurzii musulmani, guvernatorii șahului iranian și sultanii osmani. Ne-au masacrat de zeci de ori. De nenumărate ori ne-au răpit femeile, ne-au alungat din țară și ne-au amenințat cu sabia scoasă să ne dezicem de credința noastră.

Bunicul își trecu mâna peste fruntea lui mare, aspră, în timp ce eu ascultam, pătrunsă de un fior plăcut, aceste istorii terifiante din trecut.

– Ai grijă, micuța mea, spuse el, fiindcă ei ne spun *abadat al-sheitan*: „Cei care se roagă la stăpânul iadului“.

– Acum m-am speriat, totuși. Dar de ce?

– Fiindcă a existat cineva care a inventat, cu multă vreme în urmă, această minciună, răspunse el.

Bunicul mă privi. La fel ca și părul, sprâncenele lui erau cărunte. Părea că vrea să cântărească dacă sunt suficient de matură, pentru a înțelege toate aceste lucruri.

– Este o poveste foarte complicată.

Făcu un semn spre *sanjak*-ul aflat pe scrinul lui: o statuie de bronz a unei păsări, cu un trup destul de mare.

– Știi cine-i ăsta?

– Bineînțeles că știu, am răspuns eu contrariată. Este *Melek Taus*.

Oare cât de proastă mă credea bunicul? La urma urmei, orice copil de la noi avea idei despre îngerul-păun.

Bunicul dădu din cap mulțumit.

– Corect, confirmă el și făcu o mică plecăciune în direcția păunului. *Melek Taus* este, după cum știi, îngerul sublim al Domnului. Este cea mai frumoasă dintre toate făpturile luminii, cea desăvârșită. Însă, din păcate, mulți musulmani cred tocmai contrariul.

– Ce?! am întrebat pe cât de disperată, pe atât de uimită.

De la oamenii din jur auzisem mereu doar ce ființă minunată și divină e îngerul nostru păun. Și acum, dintr-odată, aflam că existau și oameni care credeau contrariul. Cum de ajunseseră la o idee atât de absurdă?

– Totul este o neînțelegere, îmi explică bunicul. Se bazează pe o întâmplare de demult. Pe atunci, la începutul timpurilor, pe când Dumnezeu a creat pământul și lumea, le-a poruncit îngerilor să îngenuncheze în fața lui Adam. Și ce-au făcut îngerii?

Mă privi iscoditor.

– Au urmat indicațiile lui Dumnezeu, am ghicit eu.

– Corect. Așa au făcut. Toți în afară de unul: *Melek Taus*. El a fost singurul care *nu* a îngenuncheat înaintea lui Adam.

– Asta înseamnă că el a fost cel care a refuzat să I se supună lui Dumnezeu.

Eram și mai contrariată.

– Da, așa a făcut, recunosc bunicul. Dar avea și un motiv pentru asta. Fiindcă solicitarea a fost o încercare din partea lui Dumnezeu. Prin ea, a vrut să vadă loialitatea îngerilor: voia să știe dacă ei îl iubeau într-adevăr doar pe El și dacă nu se vor pleca în fața niciunei altei vietăți. Înțelegi, acum? Melek Taus nu a îngenunchat înaintea lui Adam fiindcă întreaga lui iubire era îndreptată numai spre Dumnezeu.

– Deci a trecut proba?

– Da. Singurul înger care l-a rămas loial Domnului său. De aceea, Dumnezeu a fost foarte mulțumit de el.

– Dar, bunicule! l-am întrerupt eu nerăbdătoare. Atunci care e problema?

– Problema e că musulmanii înțeleg această poveste complet greșit! zise bătrânul agitat. Ei se gândesc că Dumnezeu e supărat pe Melek Taus. De aceea îi spun „îngerul căzut“ și sunt de părere că el ar fi întruchiparea răului.

Am deschis larg ochii.

– Ei îl consideră...

– Pssst! zise bunicul și-mi puse degetul pe buze. Nu ai voie să rostești niciodată acest nume. Altminteri, ar trebui să te ucid.

M-am uitat, speriată, spre chipul bunicului și am căutat semnul ironic pe care îl făcea de obicei cu ochiul. Însă trăsăturile lui rămaseră aspre; nu glumea.

– Îmi promiți că nu o vei face niciodată?

– Niciodată, bunicule, am jurat eu strângând din buze ca și cum aș fi vrut să o demonstrez.

Bunicul începu să cânte încet cu vocea lui de bas, iar eu m-am alăturat cu vocea mea înaltă:

– O, Dumnezeu meu, Tu ești îngerul, stăpânul lumii; o, Dumnezeu meu, Tu ești îngerul, regele mărinimos; Tu ești îngerul mărețului tron; o, Dumnezeu meu, de la începuturile veacurilor ai fost mereu Unul.

După care zâmbi în cele din urmă.

– Melek Taus e bun și îndurător, Farida, zise el. Să nu uiți asta. Indiferent ce spun alții despre el. Și să nu ai încredere în ei niciodată!

– Niciodată! am repetat eu și am strâns hotărâtă mâna dreaptă în pumn.

În acea clipă, am priceput întreaga dimensiune a existenței noastre: musulmanii ne considerau yazidiți și slugile principelui iadului! Iar din cauza acestei neînțelegeri tragice, ei ne urau.

Ritualurile religioase din satul nostru erau inseparabil legate de mersul naturii. În fiecare dimineață, înainte de a se lumina de ziuă, mă cățaram cu părinții și frații mei pe acoperiș, pentru a saluta primele raze ale soarelui. Uneori, când era rece, rămâneam în casă – exact în locul în care ajungeau primele sclipiri ale zorilor. Ne întorceam chipurile spre el și ne deschideam în același timp palmele, așa cum o fac musulmanii și creștinii atunci când se roagă. Apoi ne împreunam mâinile și spuneam:

– Amin, amin, amin. Binecuvântată fie religia noastră. Dumnezeu va ajuta religia noastră să supraviețuiască.

Însă noi, yazidiții, nu ne rugăm nicidecum la soare: în rugăciunile noastre ne adresăm mereu lui Dumnezeu însuși. Soarele îl venerăm doar în măsura în care venerăm și Luna, și planeta Venus, fiindcă prin ele curge energie divină.